
die het voor de wind gaat, straft, eventueel aan het einde van zijn leven, maar zeker ‘na den dood, en daar zal zijn lot nog veel erger wezen.’ (1.4.8, 63) De noodzaak vroom en deugdzaam te zijn wordt geaccentueerd en retorisch kan de vraag worden opgeroepen: ‘hoe zouden kinderen, die zich om God of zijn gebod niet bekreunen, die Jezus niet lief hebben (...), in den hemel kunnen zijn, waar men God verheerlijkt (...)?’ (1.4.6, 49)

Hoe smartelijk de dood kan zijn, heeft Duijs verwoord in het gebed dat hij als model aanbiedt ‘bij den dood van een kind’:

Heer van leven en dood! de harde slag is gevallen; het kind, dat Gij ons gegeven had, hebt Gij ons ontnomen. Mijn hart is verscheurd en het kost mij moeite, mij naar uwen wil te voegen. En toch, o Vader! zeggen mijn verstand en uw woord mij, dat die wil wijs en liefderijk is. Dit troost mij, dat mijn kind voort leeft, dáár waar geene zonde is, waar ik ook eens hoop te komen en er mede vereenigd te worden. Sterk mij, mijn God! om het kruis, dat Gij mij oplegt, te dragen, en vergeef mij als ik niet genoegzaam onderworpen was. Dit smee ik U in den naam van Jezus, mijnen Heer. (3.2, 32-33)

Barmhartigheid als de christelijke deugd bij uitstek

In de raamvertellingen worden voorbeelden gegeven van de wijze waarop kinderen de christelijke levensstijl in praktijk brengen, door Gods en Jezus’ liefde te beantwoorden (1.2, 19-20, 27, 45-46): op het Kerstfeest geeft het dochtertje van de burgemeester drie gulden, bestemd voor ‘een fraai werkmandje’ voor haarzelf, aan een arme man die zijn huur niet kan betalen (1.2, 19); de ‘schrander, brave kinderen’ van de koopmansweduwe deden, ‘de droefheid der geliefde moeder ziende,’ alles ‘om de smart te matigen en bloemen op haar pad te strooijen’ (1.2, 31); het arme weeskind doet haar stuiver, bestemd voor de aankoop van ‘eenige eijeren’ in het kerkelijke ‘armzakje’ (1.2, 78); om hun zieke broer op Hemelvaartsdag te verrassen gaan zijn broer en zus op pad om een mandje meikersen te kopen (1.2, 95-99); de domineeskinderen geven hun pinksterboog, een naar plaatselijk gebruik versierde bloemenkroon, aan een weesjongen, wiens kroon vertrappt was (1.2, 132), en zamelden geld in voor de plaatselijke afdeling van ‘het zendeling-genootschap,’ bedoeld als een ‘Pinkstergave voor de heidenen.’ (1.2, 150-151)

Gezien de centrale plaats die in de geloofsleer wordt ingenomen door de eis wijd en zijd bekend te maken dat ‘Christus de Verlosser der wereld’ is en ‘de zegeningen van het evangelie’ te verbreiden (vgl. 1.4.1, 8 en zie 2.1.14, 140), bevreedt het niet dat een relatief groot aantal van de kerkhistorische ‘heiligen’ bestaat uit zendelin-